

P A U L I U S Š I R V Y S
V Y T U R Ė L I A I D A I N O R Ė L I A I

P A U L I U S Š I R V Y S

VYTURĖLIAI DAINORĖLIAI

ANTRAS LEIDIMAS

ILIUSTRAVO
SIGUTĖ VALIUVIENĖ

VILNIUS

1975

VYTURĖLIAI DAINORĖLIAI

Iš arimų pasikėlė
Kaip grumsteliai
Vyturėliai.

Viens, du, trys!
Viens, du, trys —
Vyturių pilkų
Būrys!

Pasirinkim
Paukštį savo:
Vienas — mano,
Kitas — tavo, —
Dainorėlis
Vyturys.
Pažiūrėsime,
Kuris
Už visus aukščiau
Nuskris.

Viens, du, trys!
Viens, du, trys —
Už visus
Aukščiau nuskris!

Debesėlin pasikėlęs,
Virva
Tavo vyturėlis.

O manasis
Vyturys
Suplasnos,
Jam pamos
Ir už jį
Aukščiau nuskris.

Suplasnos,
Jam pamos
Ir už jį
Aukščiau nuskris.

Mūsų žemės
Išaugintas,
Prie saulelės
Pakabintas
Spindulių
Siūleliu —
Virpa mano
Vyturys!

—————
Vyturėli dainorėli,
Tu aukščiau
Jau nebeskris,
Grumstužėliu
Akmenėliu
Dirvon grįžk!

VĒJO SMUIKAS

Bēga baltas
Gimtas keltas
Su beržellais
Ir laidais,

Bēga girtos,
Bēga žaltos,
Ir daržellai
Su žiedais.

Griežia vējas
Iš gaidū.
Vējo smuikas —
Iš laidū.

O stulpai —
Tarytum žvakēs —
Vis čia pat
Ir vis toli.

Trauk pirmyn,
Kiek siekia akys, —
O pralenkt jū
Negali.

Griežia vējas
Iš gaidū.
Vējo smuikas —
Iš laidū.

Penkios stygos
Vėjui griežti
Virpa jtemptos kely.

Rānkos niežti —
Noris griežti.
Bet ne vējas —
Negali.

Griežia vējas
Iš gaidū.
Vējo smuikas —
Iš laidū.

Ir suņūpē
Kregždēs klauso
Vējo smuiko
Nuostabiausio.

KAČIUKAI

Prie upelio šaltinėlio
Prisiskyniau katinėlių.

O kad jie gyventų sočiai,
Aš juos pamerkiau ąsoty.

Pasižiūriu kitą dieną, —
Jau kačiukai nori pieno.

Katinėliai katinai,
Pamaitinsiu būtinai.

ŠYKŠTUOLIS

Antanėlis puikiai žino:
Alė mėgsta gardumynus.
Bet juos paslėpė slapčia
Ir užmigo pats nakčia.

O gardėsius rado pelės, —
Nepaliko nė kruopelės
Nei Alytei, nei pačiam...
Nereikėjo būt šykščiam!

MANO MARGASAI GENYS

Trupinėlių
Aš papyliau
Čiulbuonėlei
Savo zylei.
Bet kur dingo
Tas genys?

— Kala eglėn
Jis vinis!

Kala, kala,
Kala, kala
Mano margasai
Genys.

Kala, kala —
Nėr jam galo...

— Bet kur ima
Jis vinis?

— Ant šakelių,
Ant liaunų
Neša eglės
Jam vinių!

Kala, kala,
Kala, kala
Mano margasai
Genys...

KAREIVIO PAMINKLAS

Mačiau aš kareivį
Liepsnojantį rytą
Prie bėgančio
Gimtojo kelio.
Jis budi toks pilkas
Iš kieto granito
Ir eiti toliau
Nebegali.

Jisai atžygiavo
Nuo stepių Oriolo
Pro ugnį
Ir griausmą patrankų.
Jis ėjo ir ėjo
Iš tolo, iš tolo
Priglusti
Prie motinos rankų.

Atidavė liaudžiai
Jis tėviškės lobį,
Atgautą kovoj
Žūtbutinėj,
O sau pasiliko
Tik šaltąją duobę,
Tik didelę meilę
Gimtinei.

Kareivis atėjo
Prie gimtojo kelio,
Atėjo
Ir amžiams sustojo.
Jei tu kada eisi
Praeisi pro šalį,
Padėki gėlių jam
Po kojom.

LINKSMAS VĖJAS

Su baltais gandrais
Atskriejęs,
Švilpė, ūžė
Linksmas vėjas.
Ir pasakė
Man į ausį:
— Aš esu
Linksmasis vėjas!
Gaudyk vėją —
Nesugausi!

Čiupo —
Skrybėlę užkėlė
Medžio didelio
Viršūnėn!
Tupi mano
Skrybėlė
Aukšto ažuolo
Viršūnėj.

NESIPRAUSĘS ILGAAUSIS

Pustė baltas
Šaltas sausis
Nuo eglutės
Prie eglutės.

Klausės,
Klausės
Ilgausis,
Nesiprausęs,
Nesiskutęs.

Graužti obelis
Jis mėgo —
Smaguriauti,
Vagiliauti.

Pasiklausė
Ir per sniegą
Jis nubėgo
Obeliauti.

Buvo suktas
Tas vagišius,
Dūmų parako
Pauostęs.

Nesuradęs
Niekur plyšio,
Šokt per tvorą
Ėmė ruoštis.

Bet nesnaudė
Margis Sargis,
Nebe vieną
Vijęs vagį.

Ir pro pūgą, —
Nors pavargęs,
Ilgausį vagį
Regi!

Kad sulos
Jis, pykčio pilnas,
Ir kad puls
Vagilį vyti!..

Tik parūko
Kiškio vilnos,
Nuvikseno
Uodegytė.

Pusto baltas
Šaltas sausis
Nuo eglutės
Prie eglutės.

Dumia, mauna
Ilgausis,
Nesiprausęs,
Nesiskutęs.

PELKIŲ LOPŠINĖ

Liūnas linguoja,
Liūlia — liūliuoja.
Pelkių lopšinė,
Lingė nendrinė.

Kaip laumės akys
Du ežerėliai
Į saulę žiūri —
Po saulę turi.

Krinta žuvėdros,
Lengvos kaip skiedros:
Į vandenėlį,
Iš vandenėlio.

Liūnas linguoja,
Liūlia — liūliuoja.
Pelkių lopšinė,
Lingė nendrinė.

AIDAS

Vakaras buvo.
Girios nuščiuvo.
Skleidėsi rūkas.
Ir nieko, nieko
Daugiau nebuvo,
Vien tik Jonukas.
— Ū-ū! — šaukė Jonukas.
— Ū-ū! — girioj sušuko.
— Kur tu, Jonukai? —

Šaukė Jonukas
Ir nužingsniavo,
Kur skleidės rūkas.
Bet nesurado
Kito Jonuko, —
Būta tik miško
Ir pilko rūko.

Saulytė leidos...
Ten buvo aidas.

SKAMBUTIS

Klasėn renkasi vaikučiai.
Pirmutinė pamoka!
O už lango vėjas pučia,
Linksi diemedžio šaka.

Atsiliepia mažos širdys
Skambalėliui iš toli.
Jį kiekvieną rytą girdi
Mokiniai visoj šaly.

Skambalėliui daug jau metų,
Bet jis jaunas ir skambus.
Mokinys prie jo priprato,
Neužmirš, kol gyvas bus.

RUGSĖJIS RUGIASĖJIS

Rugsėjis rugiasėjis
Vaikučių kad prisėjo! —
Mažų ir didelių
Ant pievų ir kelių!

Ir aš, lėles padėjus,
Skubu rudens keliu.

— Rugsėji rugiasėji,
Laukuos rugelį sėji,
Voratinklius draikai

Ir obuolius raškai, —
Sakyki, rugiasėji,
Kur skuba taip vaikai?

— Mokyklon mokyklėlėn
Nenori jie vėluot...
Po metų ar kitų
Ateisi ten ir tu,
Į klasę kelią rasim,
Dainuodami kartu.

LAPKRITYS LAPAKRĒTYS

Atšlamėjo
Kojom vėjo
Lapkritys lapakrėtys.
Atšlamėjo,
Atkurnėjo —
Tipu-tapu,
Tipu-tapu —
Krėst berželių
Aukso lapų.

Ir paglostė
Raudonskruostę
Šermukšnėlę
Pakely...

Jis norėjo
Ją paguosti,
Gailią ašarą
Nušluostyt...

Bet pravirkdė
Šermukšnėlę
Pakely...
Ašarėlėmis
Nukrito
Rausvos uogos
Ir lapeliai
Jos žali.

Pasiliko
Švilpti vėtroj
Šakos nuogos.

Lapkritys lapakrėtys
Jos užgauti nenorėjo.
Jis nekaltas,
Kad toks šaltas,
Kad jo rankos —
Šalto vėjo.

Ir nuėjo,
Nušlamėjo
Lapkritys lapakrėtys.

JAUNŲ JAUNA DAINA

Į ateitį žygiuoja
Drąsių karta jauna.
Skambėk, skambėk per amžius
Jaunų jauna daina.

Ne liepsnos prie krūtinių —
Kaklaraiščių ugnis.
Karštai Tėvynę myli
Jaunų jauna širdis.

Ne žvilgsniai sakaliniai —
Drąsa, narsa veiduos.
Nei draugo, nei Tėvynės
Jie niekad neišduos.

Į ateitį žygiuoja
Drąsių karta jauna.
Skambėk, skambėk per amžius
Jaunų jauna daina.

VILNIUJ ŠVENTĖ

Krinta lapai —
Plaštakėlės.
Žydi Vilnius
Raudonai.

Vėliavėlės —
Tartum gėlės.
Plaukia minios
Nemunais.

Eina, žengia
Mūsų gretos.
Pučia vėjas
Į akis.
Tvirtas žingsnis,
Būgnai trata...
Kas jaunystę
Sulaikys!

Mūsų žemė,
Mūsų jūros,
Mūsų kosmoso keliai.
Būsime vyrai
Mes kaip mūras,
Būsime vyrai —
Ne bailiai.

Krinta lapai —
Plaštakėlės.
Vilnius žydi
Raudonai.
Vėliavėlės —
Tartum gėlės.
Plaukia minios
Nemunais.

ŠALTUTIS

Greičiau,
Greičiau į klubą!
Pakvieskit ir kitus!
Net laikrodis ten skuba
Sufikt Naujus metus.

Eglelė
Kaip mergelė, —
Puošni vaikų būry.
Dainuoti tik negali
Ir šokti vidury.

Žaliais piršteliais laiko
Sidabro žibučius,
Kiekvieną mažą vaiką
Vilioja į svečius.

Per minkštą sniego vatą
Šaltutis atsibels,
Įžengs ir
Barzdą krato...
Kaip žiedlapiai obels

Pabirs margai snieguolės
Ir kibirkštim
Išblės.
Skanėstų jis pasiūlys
Iš krepšio ir sterblės.

Ir senį besmegenį
Čia su mažais
Pažais,
Ir dovanos po genį,
Išmargintą dažais.

Išeis ir dings jis pūgoj
Atodūsiu giliu.
Nors šaltas vėjas stūgaus,
Jis eis šimtais kelių.

DANGĖ

Sniegulėlėm
Apsirengę,
Baltos liepos
Kelią dengia.
Į mokyklą
Dangė žengia.
Žvelgia Dangė
Į padangę.
Dangės akys —

Lyg padangė.
Nors ir speigas
Gelia, spengia,
Nors ir sniegas
Žemę dengia, —
Myli Dangė
Žemę brangią
Ir gimtų laukų
Padangę.

ŠIAURYS JUOKDARYS

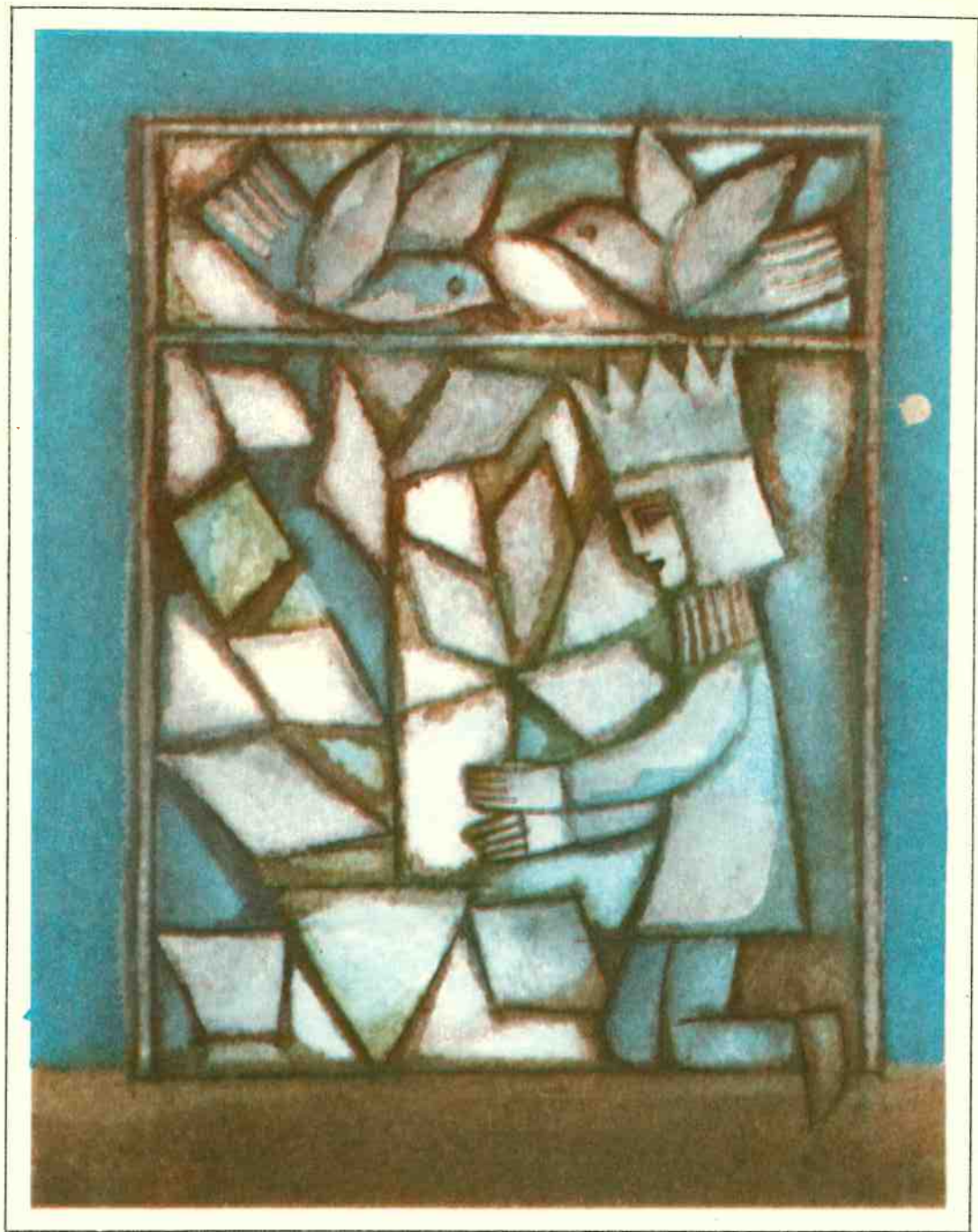
Vėjas laipiojo stogais,
O jurginai ir nasturtos —
Seserėlės Rūtos turtas —
Šoko naktį po langais.

Rytas pabeldė duris —
Seserėlė greitai kėlės...
— Kurgi gėlės?!

Dingo gėlės!
Užpūtė gėles šiaurys!..

Kitą naktį juokdarys
Nupiešė gėles ant stiklo!..

Matyt, mokėsi mokykloj
Tas išdykėlis šiaurys!

LOKIŲ ŠOKIS

Lokė mokė
Paiką lokį:
— Nemauroki,
O pašoki!

Lokė mokė
Lokių šokį,
Anei šiokį,
Anei tokį.

Mokė mokė —
Neišmokė
Ir paliko
Paiką lokį.

Ir iš tokio
Lokių šokio
Ir dabar
Tebesijuokia.

SNIEGO SENIS VĖJAGANIS

Vienąkart vaikai sumanė
Ir nulipdė sniego senį —
Sniego senį vėjaganį.

Davė šmaikštų jam botagą,
Į abi akis — po sagą
Ir paliko vidur lauko,
Ten, kur baltos pūgos plauko.

Nieko senis neišmano,
Vienui vienas pats gyvena
Ir tik lauko vėjus gano.

Jei ateitų jis į pirkią,
Nuo atodrėkio sumirkęs,
Jam pasekčiau pasakėlę,
Pavaiščiau arbatėle.

TURINYS

Vyturėliai dainorėliai	3	Skambutis	12
Vėjo smuikas	4	Rugsėjis rugiasėjis	12
Kačiukai	6	Lapkritis lapkrėtys	14
Šykštuolis	6	Jaunų jauna daina	16
Mano margasai genys	6	Vilniuj šventė	16
Kareivio paminklas	8	Šaltutis	18
Linksmas vėjas	8	Dangė	20
Nesiprausęs ilgausis	9	Šiaurys juokdarys	20
Pelkių lopšinė	10	Lokių šokis	22
Aidas	10	Sniego senis vėjaganis	22

JAUNESNIAM MOKYKLINIAM AMŽIUI

Паулюс Ширвис
ЖАВОРОНОК ЗВОНКИЙ

На литовском языке

Художница Сигуте Валювенė
Издательство «Вага», Вильнюс, пр. Ленина 50

Paulius Širvys
VYTURĖLIAI DAINORĖLIAI

Redaktorė I. Rudokienė

Techn. redaktorė V. Reveltienė. Korektorė V. Pažėrienė

Duota rinkti 1974.XI.25. Pasirašyta spaudai 1975.II.28. Leidinio Nr. 7870. Ofsetinis popierius Nr. 1, formatas 70×90¹/₁₆ — 0,75 pop. l. = 1,8 sp. l.; 1,6 leid. l. 50 000 egz. Užsak. Nr. 1661. Kaina 13 kp

„Vagos“ leidykla, Vilnius, Lenino pr. 50
Spaudė K. Poželos spaustuvė, Kaunas, Gedimino 10

§ 0762—059 / 105-75
M 852(10)-75

V. L2
Ši104

Kaina 13 kp